

Den biodynamiske landbrugsmetode.

I 1924 holdt den østrigske antroposofiske filosof og forsker Rudolf Steiner en række foredrag, hvor han lagde grunden til en dyrkningsmetode, der forbinder jordens humuslag med plantevæksten og dyrelivet, luften og rummet over, ja med al den energi, universet indeholder.

I et biodynamisk landbrug er kunstig kvælstofgødning og syntetiske sprøjtemidler bandlyst. Centralt i biodynamikken er en række præparater, der skal tilføres jorden hvert år, og som består af udtræk af brændenælde, egebark, røllike, mælkebøtte, kamille og baldrian. Disse urter for-komposteres på forskellige måder. Urterne podes ind i gødningen og komposten og styrker derved jordens liv og frugtbarhed. Andre præparater røres ud i vand og sprøjtes ud på marken for at styrke planternes sunde vækst og balance.

Et andet vigtigt princip er, at et biodynamisk landbrug skal være mest muligt selvforsynende med foder og gødning. Derfor skal der være dyr, især køer, på gården, og dyr og hektarer skal være afpasset efter behov for foder og gødning.

Koens vigtighed afspejler sig også i, at den skal have horn. I følge Rudolf Steiner er hornene vigtige for koens fordøjelse og dermed kvaliteten af dens gødning for jorden. Nye erfaringer tyder på, at køer med horn giver sundere mælk, end køer uden horn.

For at få den optimale virkning bruger biodynamikere en så- og høstkalender. Siden 1952 har forfatteren Maria Thun forsket intensivt i forholdet mellem jordens modtagelighed for bearbejdning, kompostbehandling, plantesprøjtning osv. og de kosmiske forhold. Des mere levende humuslaget bliver, des sundere bliver plantevæksten og dyrene.

Læs mere på www.biodynamisk.dk

Bjerre Søndermarksgård

Et biodynamisk landbrug
i Hedensted Kommune

Anni og Brian Madsen
Tinghusvej 1 - Bjerre, 8783 Hornsyld
Tlf.: 7568 1642. E-mail: mols@post.tele.dk

Fra konventionelt landbrug til biodynamik med malkerobot

- hvorfor nu det?

Anni og Brian Madsen drømte ikke ligefrem om, at de en dag skulle drive et biodynamisk landbrug med malkekvæg og nok slet ikke, at de skulle sætte sig ind i fremstillingen af biodynamiske kompost- og markpræparater.

De er begge opvokset med landbrug omkring sig og er også begge uddannet landmænd. Anni har desuden en uddannelse som skolelærer og har arbejdet i ældreplejen.

I de første 8 år af deres landmandsliv forpagtede de en gård i Nr. Snede. ”Den blev dyrket konventionelt, men efterhånden følte vi, at der var noget galt. Vi syntes, vores frihed blev indskrænket af alle de nye tiltag, man hele tiden skulle følge med i omkring pesticider og gødning osv. Vi var så at sige i konsulentens vold, og det er ikke vores temperament.”

De begyndte at interessere sig for det økologiske landbrugs muligheder og da de i 1997 købte Bjerre Søndermarksgård med 34 hektar jord, bestemte de sig til at lægge om. Men de opdagede også, at det er sin sag at starte en produktion op med økologisk malkekvæg i et lokalområde, hvor der stort set kun er konventionel svineproduktion.

Der gik dog ikke mange år, før Anni og Brian begyndte at sætte spørgsmålstegn ved reglerne for det økologiske landbrug. De var ikke altid så logisk, syntes de. F.eks. må et økologisk landbrug aftage en vis mængde gylle fra et konventionelt landbrug.

Det blev den økologiske spelt-produktion, der i 2007 banede vejen for endnu en ændring af de landbrugsmæssige principper på

gården. Bageriet Aurion i Guldager ved Hjørring opfordrede dem nemlig til at gå over til den biodynamiske metode. En ganske ny verden åbnede sig!

Da gården i 2008 blev Demeter-godkendt havde Anni og Brian ikke alene sat sig grundigt ind i filosofien bag, men også i brugen af de særlige plantepreparater, samt de bedste såtidspunkter - og nu skulle malkekøerne altså også have lov til at beholde deres horn!

Og netop køerne har Brian fået mere tid til. Det skyldes først og fremmest en verdensnyhed: En mobil malkerobot! Den indgår i et fælles projekt med maskinproducenten og Rugballe forsøgsgård og har været meget omtalt i både fagblade og dagspressen. Den kan flyttes ud på marken, hvor køerne er om sommeren, men kan også stå på gården tæt ved en udestald med dybstrøelse. Idéen er frem for alt, at køerne kommer mere på græs. ”Jeg har fået et mere individuelt forhold til køerne og har nu tid til at snakke med dem og klappe dem. Jeg ser nu dyrene på en anden måde. Mobilstalden har overtaget det ensformige arbejde. For os er det vigtigt, at arbejdet ikke drukner i uendelige rutiner. Det skal simpelthen være sjovt at arbejde!”

Anni og Brian har da også en filosofi om, at landbruget skal være redskabet til noget andet og mere. Arbejdet med dyr og marker skal give mentalt overskud til ikke bare den nære familie, der består af fire børn, men også til at være en del af et større fællesskab. I dag har de 128 hektar, drømmer om grøntsagsproduktion og en gårdbutik, hvor de kan sælge eget kød og egen mælk - en gård, der summer af liv og aktive mennesker. ”Egentlig må her gerne være 1 mand pr. hektar!” Og drømmen er ved at blive til virkelighed. I år har de bygget en spændende trekantet trælade til opbevaring af hø og halm. Desuden er den økologiske indkøbsforening Urtica flyttet ind i det gamle malkeum. Det har allerede givet lidt mere liv og forhåbentlig også inspiration.